

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
15 juni 2021	D.086362 Z.030833

Voorstel ingebracht door J.van den Beemt
Portefeuillehouder J.P. Neven
Begrotingsprogramma en Fysieke leefomgeving
taakveld Milieu(beheer)

Onderwerp **Ruimtelijke kaders zonne- en
windenergie**

Voorgesteld besluit

In te stemmen met de ruimtelijke kaders zonne- en windenergie en daarvoor:

1. De geschetste kaders voor de inpassing van zonnevelden als beeldkwaliteit vast te stellen.
2. Het voorgestelde gebied A15 Oost als zoekgebied vast te stellen en A15 West aan te houden als reservegebied.

Samenvatting van het voorstel

Op 28 januari 2021 is het zon- en windbeleid in Buren door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin wordt de eerste schets gegeven van de inpassing van zonne- en windenergie in Buren. De grootschalige ontwikkelingen zullen in de zoekgebieden plaatsvinden en voor kleinschalige initiatieven zijn er beperkte mogelijkheden in de rest van Buren. In dit voorstel zijn de landschappelijke uitgangspunten van inpassing dan wel toepassing van zonne- en windenergie verder uitgewerkt. Dit kader is dan ook bedoeld als interpretatiekader voor initiatiefnemers en voor de ruimtelijke toetsing door de gemeente. De focus ligt hierbij op de inpassing van zonne-energie en het preciezer bepalen van zoekgebieden voor de ontwikkeling van grootschalig zonne- en windenergie. Als het wind betreft zal er over toepassing gesproken worden in plaats van inpassing. Het gaat bij windturbines namelijk om hun ruimtelijke impact die wordt toegepast als het gaat om een passende positionering van een type windturbine in een specifieke omgeving.

De gedragscode zonne- en windenergie op land, zoals mede opgesteld door natuurorganisaties en initiatiefnemers verenigd in Holland Solar, vormen onder andere de basis voor dit ruimtelijke inpassingskader. Wij stellen dan ook voor dat initiatiefnemers deze gedragscodes onderschrijven om met inwoners in gesprek te gaan over hun initiatief en dat verder uit te werken (participatie). Met deze beleidskaders maken wij vooraf aan het vergunningsproces duidelijk waar Buren staat en dat ruimtelijk goed onderbouwde en samenhangende plannen of initiatieven gevraagd worden.

Dit ruimtelijke kader vormt samen met het participatiekader het flankerend beleid voor enkele afgewogen ontwikkelingen zonne- en windenergie in Buren.

HOOFDLIJNEN

1. Wat is de aanleiding van dit voorstel en wat is het (wettelijk) beleidskader?

De raad heeft op 28 januari 2021 het zon- en windbeleid vastgesteld. De gedachte hierbij is dat de grootschalige ontwikkeling geconcentreerd wordt in de zoekgebieden langs de A15, om het overige gebied van Buren landschappelijk "te ontzien". Tegelijkertijd gaat Buren niet volledig op slot, want voor inwoners is er zo de mogelijkheid voor initiatieven bij de eigen kern en voor innovatieve ontwikkelingen.

In het zon- en windbeleid is een eerste schets gegeven van de inpassing van zonne- en windenergie in Buren. In het ruimtelijk kader zonne- en windenergie is dit verder uitgewerkt via landschappelijke beelden voor inpassing; dan wel toepassing van zonne- en windenergie voor de plannen van initiatiefnemers. Het is daarmee ook bedoeld als interpretatiekader voor de ruimtelijke toetsing. Op verzoek van de gemeenteraad is daarbij ook de specificering van de zoekgebieden betrokken. Op deze wijze ontstaan duidelijke richtlijnen voor grootschalige projecten voor de ontwikkeling van zonne- en windenergie in de vorm van een ruimtelijk toetsingskader. Dit voorstel ruimtelijke kaders omvat dan ook twee aandachtsgebieden:

- De inpassing van zonne-energie
- De zoekgebieden voor grootschalige zonne- en/of windenergieprojecten

In dit ruimtelijke kader wordt er in het eerste gedeelte ingegaan op de inpassing en plaatsing van zonnepanelen en zonnevelden. Er wordt hierin een onderscheid gemaakt tussen komgronden en oeverwallen in Buren. Aspecten waar verder op ingegaan wordt zijn:

- Aansluiting op de directe omgeving
- De opstelling van de zonnepanelen
- De randen van de zonnevelden en bijgebouwen
- Multifunctioneel gebruik
- Beëindiging van het gebruik als zonneveld

Het gaat bij het inpassingskader overigens niet om harde kaders. Enerzijds omdat inpassing van zonne-energie en of de situering van windturbines locatie specifiek is. Anderzijds omdat inwoners in het kader van participatie ruimte moeten hebben om zaken zelf in te vullen en op onderdelen accenten te kunnen leggen. Wat dat betreft zijn de kaders meer een kwaliteitsbeeld dat per initiatief door de initiatiefnemer via participatie met omwonenden uitgewerkt wordt.

Verder wordt er in het tweede gedeelte ingegaan op het specificeren van de zoekgebieden en op het toepassen in plaats van inpassen van windprojecten in de omgeving. Daarbij wordt een aantal 'ruimtelijke' voorbeelden gegeven van mogelijke windopstellingen. Zoals in dit ruimtelijke kader wordt aangegeven, gaat het bij windturbines door hun ruimtelijke impact niet zo zeer om inpassen, maar eerder om het toepassen van een passende positionering van een type windturbine in een specifieke omgeving.

De uitgangspunten voor de inpassingen worden onder andere gebaseerd op de gedragscode zonne- en windenergie op land. Deze is opgesteld door natuurorganisaties en initiatiefnemers verenigd in Holland Solar. Het uitgangspunt is dat initiatiefnemers deze gedragscodes onderschrijven en vooraf met de gemeente Buren en inwoners in gesprek gaan over hun initiatief. Met dit ruimtelijke kader maken wij vooraf aan het vergunningsproces duidelijk waar Buren staat en dat er naar ruimtelijk goed onderbouwde en samenhangende plannen of initiatieven gevraagd wordt. In een voorstel dat parallel aan de raad aangeboden gaat worden, wordt vergelijkbaar ingegaan op de participatiekaders rond zon- en windinitiatieven.

2. Wat is het beoogde effect; wat willen we bereiken? En waarom op deze manier?

Dit ruimtelijke kader zonne- en windenergie draagt bij aan enkele afgewogen ontwikkelingen van zonne- en windenergie en is samen met de participatiekaders onderdeel van het flankerend beleid om de gemeentelijke regie mogelijk te maken.

Daarbij richt dit voorstel zich op de ruimtelijke kaders voor zonne- en windenergie in initiatieven. Dat omdat:

1. *Inpassing is nodig*

Het landschap van de gemeente Buren kent een aantal typering die elk om een eigen inpassing vragen als er met respect naar dat landschap wordt gehandeld. Dat geldt overigens ook voor de natuurwaarden in Buren. Zo zijn er Weidevogelgebieden en Natura 2000 gebieden die een beschermde status hebben. Verder betekent een respectvolle ontwikkeling in de komgronden iets anders dan op de oeverwallen. Dit voorstel draagt bij aan het realiseren van dergelijke respectvolle ontwikkelingen.

2. *Duidelijkheid vooraf en de mogelijkheid voor maatwerk*

Via kaders wordt aan alle partijen (initiatiefnemers, inwoners en dergelijke partijen) duidelijkheid gegeven over de spelregels van Buren en daarbij wordt ook ruimte gelaten voor maatwerk.

Maatwerk passend bij een gebied, een bepaalde situatie en als ruimte voor participatie. Dat biedt kansen voor betere oplossingen en meer draagvlak. Het vraagt om goed balanceren tussen 'duidelijkheid' en 'ruimte voor maatwerk'. Dit betekent dat de criteria voor zover mogelijk scherp moeten zijn, maar ook afwegingsruimte moeten bieden.

Het gaat bij de inpassing van zonne-energie ook meer om een kwaliteitsbeeld dat per initiatief uitgewerkt wordt. Overigens zijn zeker "natuurlijke" criteria niet goed SMART te maken, omdat deze afhankelijk zijn van plaatselijke specifieke omstandigheden en mogelijk een eigen dynamiek kunnen hebben.

3. *Afstemming met ander beleid*

De afstemming met andere terreinen is vooral aan de orde bij het natuur- en landschapsbeleid en het ruimtelijk beleid als de omgevingsvisie. Die terreinen zijn vanaf de start bij het ontwikkelen van het "inpassingsbeleid voor zonne-energie" betrokken. Je kunt stellen dat dit beleid wat dat betreft een toegepaste uitwerking is.

4. *De focus op A15 oost*

Door de gemeenteraad is bij de behandeling van het zon- en windbeleid verzocht om het zoekgebied langs de A15 nader te specificeren. In dit voorstel wordt dat gedaan met het voorstel om A15 Oost als zoekgebied aan te wijzen en A15 West aan te houden als reservegebied. A15 Oost sluit namelijk al aan op bestaande windmolens Buren en op een zoekgebied van de gemeente Neder-Betuwe.

Bij A15 West wordt vanuit het RES-bod aangegeven dat het landschappelijk (vooralsnog) de voorkeur heeft hier de zichtlijnen open te houden als venster naar de komgebieden. Daarnaast is aangegeven, dat het Lingeland hier sterker is ontwikkeld. In dat gebied is meer bebouwing aanwezig.

3. **Wat zijn de nadelen en/of mogelijke risico's als de raad het voorstel overneemt?**

1. *De verplichtende werking van gedragscodes*

Met de gedragscodes zonne- en windenergie op land committeren ondertekenaars zich aan een aantal basisprincipes rond inpassing en toepassing van zonne- en windenergie en het betrekken van de omgeving voor structurele acceptatie en participatie. De initiatiefnemers die de gedragscodes ondertekenen doen dat op vrijwillige basis, maar gaan daarmee wel een inspanningsverplichting aan. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) of gemeenten behoren niet tot ondertekenaars en dat betekent dat Buren als gemeente vrij is om ook nadere criteria te stellen.

2. *Is afzien van het ruimtelijke kader beter?*

Het is de vraag of het nodig is om dergelijke kaders als gemeente vast te stellen. De ervaring in andere gemeenten leert dat het zonder duidelijke criteria lastig is om (achteraf) minder gewenste landschappelijke ontwikkelingen richting te geven. Het is beter om vooraf duidelijkheid te geven over de "spelregels". Hoewel de spelregels niet altijd juridisch afdwingbaar zijn, geven ze wel duidelijk aan waar de gemeente wel of geen medewerking zal verlenen en daarmee dus voorstellen kan toelaten of afwijzen.

4. **Wat betekent het als de raad dit voorstel *niet* overneemt?**

Als de gemeente geen enkele regie heeft, zal sprake zijn van een ongerichte ontwikkeling van zonne- en windenergie in de gemeente Buren en is de vraag of voldaan kan worden aan de RES-opgave.

5. **Is het een begrotingswijziging?**

Dit voorstel kent geen begrotingswijziging.

TOELICHTING EN UITVOERING

6. **Beleidskader**

Dit ruimtelijke kader is een uitwerking van het zon- en windbeleid en vormt samen met het participatiekader het flankerend beleid voor een afgewogen ontwikkelingen zonne- en windenergie in Buren.

7. **Effectmeting, planning en evaluatie**

Dit ruimtelijke kader zal samen met het beleidskader zon- en windenergie en het participatiekader na 4 jaar geëvalueerd worden.

8. Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. De op termijn mogelijke kosten in relatie tot projecten, kunnen meegenomen worden als onderdeel van de per project af te sluiten reguliere anterieure overeenkomsten voor het vergoeden van onder andere de Burense ambtelijke inzet voor de ontwikkeling van een initiatief.

9. Communicatie

Publiceren via de geëigende wegen als www.officielebekendmakingen.nl en de gebruikelijke communicatie kanalen inclusief een artikel in de Zakengids. Ook onder de aandacht brengen bij vragen of de behandeling van eventuele initiatieven. Ook zal er een brief aan de wijkorganisaties gericht worden.

10. Burgerparticipatie

De inhoudelijke lijn van dit voorstel is besproken tijdens recente digitale inwonersrondes in maart en april 2021. Daarbij zijn ook een aantal inhoudelijke suggesties aangereikt die in het voorstel zijn opgenomen. De meeste reacties en suggesties tijdens de bijeenkomsten hadden betrekking op andere duurzame energiebronnen dan zon- of windenergie en informatie, communicatie en participatie. De laatst genoemde zaken maken deel uit van het participatiekader zon- en wind dat parallel aan het college (en de gemeenteraad) wordt voorgelegd. De “andere duurzame energiebronnen” worden meegenomen in de ontwikkeling van RES2.0.

11. Deregulering

Dit voorstel geeft ruimtelijke kaders voor de uitvoering van zon- en windbeleid en dat betekent dat er feitelijk (nieuwe) regelgeving bijkomt.

12. Achtergrondinformatie

[Zon- en windbeleidsplan Buren](#)
[Verslag inwonersrondes](#)

Ten slotte wordt er voor de begrippenlijst naar de volgende link verwezen: <https://pdc.buren.nl/wp-content/uploads/2020/10/Begrippenlijst-duurzaamheid.pdf>. Via deze link zijn alle relevante begrippen en hun definitie die in dit document voorkomen te vinden.

Bijlagen:

- Raadsbesluit
- Ruimtelijke kaders zonne- en windenergie

Inlichtingen bij:

Naam J. van den Beemt
Domein Ruimte